

I L I P S I
D E R E C T A
P R O N V N C I A T I O N E
L A T I N Æ L I N G V Æ
D I A L O G V S.
Editio vltima.

A N T V E R P I Æ,
E X O F F I C I N A P L A N T I N I A N A,
Apud Balthasarem Moretum, & Viduam
Ioannis Moreti, & Io. Meursium.
M. D C X X V I I I.
*Cum Priuilegiis Casareo & duorum Regum,
& Principum Belgarum.*

3

AD ILLVSTREM V.
PHILIPPVM
SIDNEIVM
EX ILLVSRISSIMA
VVARVICENSIVM

S T I R P E.

V AERIS à me ferio, Vir
illustris P H I L I P P E
S I D N E I E, de Pronuncia-
tu Latinae linguae quid
sentiam? germanumne
& verum hunc, quo
nunc utimur: an alium
fuisse antiquitus, qui,
vt multa alia, exoleuerit tenebris ignorantie
obrutus & longi aui. Tenuis subtilisque in-
quisitio: nec scio an non gloriae solum expers,
sed & fructus. Illam enim qui speres ex age-
lo tam sterili? quem ipsum quod colimus &
inuertimus paullo studiosius, carpent magis
quam ignoscent. Ambitionem appellabunt,
& friuolam in paruis iactantiam. Qui etiam
fructum? cum & pauci haec ad animum siue
aures admittent: & si qui tamen haec, vt
scire ea velint, non uti. Quis enim erit ille

DIALOGI
DE RECTA PRO-
NUNCIATIONE
LATINÆ LINGVÆ

CAPVT I.

*In Italiam meus aduentus. Mureti ibi reperti laus. ad sermonem hunc
preparatio: & quiddam de iuuenilibus meis scriptis.*

DOLESCENS in Italiam cum venissem: acce desiderium mihi res antiquas noscendi, & viros, qui eas docti. Inflammabar cupidine doctrinae veteris: & magni apud me omnes illi, qui in ea essent magni. Inter quos M. Antonium Muretum iure censebam. virum, in quo non eruditio solum varia, sed comitas etiam & lepos multus. Atque ut illam nos exteros in admirationem sui rapiebat; ita istam in amorem. cum erga omnes tam prompta ei humanitas, ut raro domus aut lingua eius cuiquam essent clausa. Itaque & mihi crebra ad illum itio: nec facile reditio, nisi cum fructu aliquo & velut doctrinae spico, quod colligebam ex faecundo illo agro. Quod accidisse mihi recolo statim sub initia: cum pereger adhuc & nouus ad illum viserem, tunc aestiuantem in Quirinali. Nam patronus eius Hippolytus Estensis, vir nobilis iuxta ac splendidus, domum ibi alteram habebat in despectu & crepidine ipsam collis: salubrem aere, amoenam hortis, laxam aedificijs, adornatam pictoris, statuis, & cetero omni elegantiarum cultu. eoque se conferre cum plerumque familiam solitus sub aestiuos dies. Ibi igitur cum Muretus, perrexi & conscendi ad eum cum satis mane. aestum enim vitabam, qui, ut mense Iulio, in ijs locis grandis. Atque cubiculum eius cum pulsassem, dictus mihi a puero in hortis esse.

M. Antonius Muretus.

Domus Cardinalis Estensis.

R A T I O
 PRONVNCIANDI LITTEAS
 EX MARTIANO CAPELLA.

MARTIANVS Capella formationem litterarum ad hunc modum exsecutus est:

- A, sub hiatu oris congruo solo spiritu memoramus:
- B, labris per spiritus impetum reclusis educimus:
- C, molaribus super lingua extrema appulsis exprimitur:
- D, appulsu lingue circa superiores dentes innascitur:
- E, spiritus facit linguam paullo pressiore:
- F, dentes labrum inferius deprimentes linguam palatoque dulcescit:
- G, spiritus cum palato:
- H, contractis paulum faucibus ventus exhalat:
- I, spiritus propè dentibus pressis:
- K, faucibus palatoque formatur:
- L, linguam palatoque dulcescit:
- M, labris imprimitur:
- N, lingua dentibus appulsa collidit:
- O, rotundi oris spiritu comparatur:
- P, labris spiritus erumpit:
- Q, appulsu palati ore restricto:
- R, spiritum linguam crispante corraditur:
- S, sibilum facit dentibus verberatis:
- T, appulsu lingue dentibus impulsis excluditur:
- V, ore restricto labrisque promulis exhibetur:
- X, quidquid C & S formauit, exsibilat:
- Y, appressis labris spirituque procedit:
- Z, verò idcirco Appius Claudius detestatur, quòd dentes mortuum, dum exprimitur, imitatur.

EX TERENTIANO MAVRO.

Nunc singula quam possideant in ore sedem,
 Ictusque suos concipiant, & vnde rumpant,

Vocalium
 sens.

S promptus in ore est; agitur pone dentes
Sic leuis, & vnum ciet auribus susurrum.
Mixture secunda geminum parat sonorem:
Quia C simul & quæ prior est iugando nisum,
Retrorsus adactam solidant premunt que vocem.

EX VICTORINO AFRO.

A, littera rictu parulo, suspensâ, neque impressâ dentibus linguâ enunciatur.

E, represso modicè rictu oris, reductisq; introrsum labijs effertur.

I, semiclusso ore impressisque sensim linguâ dentibus, vocem dabit.

O, ut *E*, geminum vocis sonum pro conditione temporis promit, qui correptum enunciat, nec magno hiatu labra reserabit, & retrorsum actam linguam tenebit: longum autem productis labijs, rictu tereti, linguâ arcti oris pendulâ, sonum tragicum dabit. Cuius observationis & in *E* litterâ similis penè ratio est.

V, litteram quoties enunciamus, productis & coëuntibus labris efferemus.

B, & *F*, litteræ dispari inter se oris officio exprimuntur. nam prima, exploso è medijs labijs sono: sequens compresso ore, velut introrsum attracto vocis ictu, explicantur.

C, etiam & *G*, sono proxima, oris molimine nisûque dissentiant, nam *C*, reductâ introrsum linguâ, hinc atque hinc inter molares surgens, hærentem intra os sonam vocis excludit: *G*, vim prioris, pari lingue lapsu palato suggerens, leniùs reddit.

D, & *T*, lingue sublacione ac positione distinguuntur. nam cum summos atque imos coniunctim dentes supremâ sui parte pulsauerit, *D*, litteram exprimit. quoties autem sublimatâ partem, quâ supernis dentibus est origo, contingerit, *T*, sonore vocis explicabit.

K, & *Q*, vtramque exprimi faucibus, alteram distento, alteram producto rictu manifestum est.

F, litteram imum labium supremis imprimentes dentibus, reflexâ ad palati fastigium linguâ leni spiramine proferemus.

L, validum nescio quid per partem palati, qua primordium dentibus superis est, linguâ trudente, diducto ore personabit.

SUMMA PRIVILEGII REGIS CATHOLICI

In nomine domini Amen. Nos Carolus Quintus Imperator Romanorum Rex Catholicus, etc. Summa privilegii regis catholici...

ANTVERPIÆ,

EX OFFICINA PLANTINIANA

BALTHASARIS MORETI.

M. DC. XXVIII.

